

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj. Str. Iuliu Maniu 8
Telefon 6-30.

A kolozsvári tanács döntött az árvaház kérdésében

Fontos javaslatok a tanács előtt

(Cluj-Kolozsvár, okt. 22.) Kolozsvár város tanácsának állandó bizottsága tegnap esti ülésén elsősorban a villany- és vízmű kereskedelmi alapon való át-szervezése került szóba, melyre nézve Lucian dr. szociáldemokrata tanácsos azt a javaslatot tette, hogy a villany- és vízműveket át kell szervezni a városi tanács felügyelete alatt kereskedelmi vállalatokká, melyek kereskedelmi könyvitelt vezessenek és függetlenül intézhessék anyagbevásárlásaikat és a vásárolt anyagok kifizetését.

A tanács nem határozott még az ügyben és így a végleges lefoglalása az ügynek a keddi tanácsülésre maradt.

A keddi tanácsülésre maradt a népkonyhák felállításának az ügye is.

Elhatározta a tanács, hogy a város háza épületében a november 1-én meg-
ürülő Ford-féle üzlethelyiséget többé nem adja ki, hanem ott villanyfelszerelési üzletet és autójavító műhelyt rendez be saját házikézelésben.

A város kisebbségi közönségét igen erősen érdeklő ügyben

a Mária Valéria árvaház ügyében

is határozott tegnap az állandó bizottság.

Ugyanis a Mária Valéria árvaházat Jonescu tanácsos, a kereskedelmi iskola igazgatója elakarta vétetni és átadni a kereskedelmi iskola számára, mely leány növendékei számára akart ott internátust berendezni.

Hogy az ott nevelt árvákkal mi történt volna ez esetben, az a tanácsos urat nem érdekelte.

Jonescu tanácsos az árvaházat azon az alapon akarta elvétetni, hogy annak telkét annak idején Kolozsvár városa adományozta. A városi tanács se azóta sem adott semmit az árvaháznak, melyet teljesen a város kisebbségi lakosságának adományából tartottak fenn.

A városi tanács helyes érzékkel a méltányosság álláspontjára helyezkedett és elvetette Jonescu tanácsos tervét.

A városi tanács meghagyja az árvaházat eddigi formájában, míg a kereskedelmi iskolának évi 80 ezer lej segélyt szavazott meg internátus céljaira.

MAI PÉNZPIAC

Zürichi nyitás okt. 22. Berlin 12378, Amsterdam 20860, Newyork 51835, London 252537, Páris 2035 háromnegyed, Milánó 2834, Prága 1536 és fél, Budapest 9065, Belgrád 913, Bukarest 323, Varsó 58 és egynyelcad, Bécs 7317 és egyhated.

Felosztás előtt Kolozsmegye törvényhatósági bizottsága

(Cluj-Kolozsvár, okt. 22. A Mai Világ tudósítójától.) Kolozsmegye választott törvényhatósági bizottsága október 26-án tartotta közgyűlését, amelyen olyan ügy fog szerepelni, amely meg nem egyezés esetén könnyen maga után vonhatja a vármegyei tanács felosztását. A bizottság ugyanis több mint egy éve foglalkozik a vármegye adminisztrációjának átszervezésével oly irányban, hogy egyes járási központokat más községekbe helyezzen át.

A tervet azonban nem sikerült realizálni, mivel a túlnyomórészt nem-

zetipárti tanácsstagok végig kitartottak az elv mellett, hogy a régi járási központokat hagyják meg változatlanul továbbra is.

Kormánykörökből nyert biztos információk szerint a kormány elhatározta, hogy amennyiben a legközelebbi közgyűlésen sem sikerül meg-
egyezésre jutniok, úgy munkakép-
telenség címén felosztja a törvény-
hatósági tanácsot és helyébe ideig-
lenes interimáris bizottságot fog ki-
nevezni, amely tovább fogja intézni a megye ügyeit.

Incidensek a párisi nagy per tárgyalásán

(Páris, okt. 22.) A Schwartzbarth tegnapi tárgyalásán számos incidens játszódott le a vád- és védelem között. A tárgyalás megnyitása után a magán-vád képviselői kifejtették, hogy az eddigi vallomások nem bizonyítják, hogy Petljura a pogromokat támogatta volna. Erre Torres védő kifejtette, hogy megállapították, hogy e pogromokat Petljura tisztjei követték el, tehát jogilag is ő lenne felelős. Ezután Schulgint, Petljur volt külügyminiszterét hallgatták ki, aki szerint Schwartzbarth Moszkva eszköze, amire bizonyítékaik vannak. Amikor az elnök felszó-

litotta, adja át bizonyítékait, tanu ezt megtagadja, mert tulsok egyént kompromittálna. A tanu szerint a keresztyé-
yek, Ukrajnában, még többet szem-
vedtek, mint a zsidók, a bolsevisták kegyetlenségeitől. A védelem erre azzal vádolja a tanut, hogy Németország ügy-
nöke volt és Petljura is a német had-
sereg barátja. Petljura csapatai az odesszai francia különítményekre lőttek.

Végül a törvényszéki orvos terjesztette elő véleményét, mely szerint Schwartzbarth teljesen normális és beszámítható.

Nagy változások az erdélyi magyar politikában

„Azok csinálták az erdélyi politikát, kiket kész állások vártak már Magyarországon“

Bernády Györgyhöz ultimátumot küldött a pártelnökség

(Cluj-Kolozsvár, okt. 22. Saj. tud.) A Magyar Párt elnöki tanácsának legutóbbi üléséről olyan információkat adtak ki a sajtónak, hogy párt-szervezési kérdések tárgyaltak. Ez igaz is. A kommunikációs hivatalos kiadások elhallgatták azonban a lényegét. Az elnöki tanács a magyar kisebbségi politikai életére nézve meglehetősen jellemző tárgyalásokat folytatott le és határozatai is élénk visszhangot fogynak keltetni.

A demokratikus magyar politikának egyik vezető alakja, aki már régebben távol áll a hivatalos politikától, a következő információkat adta nekünk a magyar politika legújabb fejleményeiről:

— Ugy látszik, hogy a hivatalos politika irányítói igen érdekes elhatározásokra jutottak. Bukaresti látogatásaik

sokkal messzebbmenő célokat szolgálnak, mint egyszerű intervenciókat apró kérdésekben. Minthogy nálunk a személyes indulatok leg-
jobb forrásai a politikának,

a liberálisokhoz való közeledéssel el akarják vágni azoknak a magyaroknak a 가능성을 Bukarestben,

ekiket nálunknál szívesebben láttak eddig a kormánykörök. Arról van tehát szó, hogy ki kell rántani a gyékényt mindazok lába alól, akik a Gyárfás-Ugron-Kovács Kálmán-féle politikát nem tartják egyedül üdvöztetőnek.

— A magyar tömegeket a személyi harc kevésbé érdekli. Érdekesebbek azonban ennek a harcnak az eszközei. Arról van szó, hogy bizonyos „személyi áldozatokat“ akarnak hozni Bukarest felé, bűnbakkokat állítani, még pedig igen különböző módon. Szó van róla, hogy

nyilvánosan fel fogják áldozni a párt egyik reprezentánsát, aki „bűneinek büntetéséül“ máris közjegyzői állást kapott tudtommal Magyarországon.

Ez már a harmadik eset, amikor „fel-
lábbal a repatriálós vagon ajtajában állva“ csinál valaki itt Erdélyben politikát. Költő Gábor is, Grandpierre Emil is

döntő irányítói voltak a magyar politikának, miközben Pesten már meg-
voltak jó állásaik.

Abszurd gondolkodásra vall ez! És most követi őket egy harmadik ur, akinek nevét legutóbb egy nem ép-
pen épületes üggyel kapcsolatban em-
legették. Sőt mások is vannak soron. Milyen szívvel csinál az itt kisebbségi politikát, aki tudja, hogy rövidesen el fogja hagyni Erdélyt?!

— Ugy látszik egyébként, hogy a bukaresti bekerítő mozdulattal egyidejűleg homloktámadás is indult az ugynevezett „liberalofil“ magyarpártiak ellen. Így értesülésem szerint

az elnöki tanács 14 napos ultimátumot intézett Bernády Györgyhöz, hogy adjon be igazoló jelentést a választások alatt elfoglalt magatartásáról.

Nem kétséges, hogy erre a kiesszé-
kelési felhívásra Bernády György nem fog felelni és kíváncsiak vagyunk, hogy azután mi fog történni.

— Általában azt látjuk, hogy következetes munka egyetlen irányban folyik: minden hangot elnémítani, kiküszöbölni, lehetetlenné tenni, amely nem a „hivatalos“ hang. Most már ennek érdekében nemcsak anyagi áldozatokat hoznak, mint a Keleti Újság megvásárlásával történt, nemcsak személyi „áldozatokat“, amikre most készülnek, hanem elvieket is. Ők meg akarják mutatni bármilyen áron, hogy egyedül ők csinálhatják a magyar politikát Romániában.

Eddig tart az érdekes nyilatkozat

Nagy botrányok Pesten a Szomor-darab előadásán

(Budapest, okt. 22.) Szomor Dezső darabjának tegnapi előadásán nagy tüntetés volt. Az ébredők búzbombákat dobta a nézőtérre és záptojást hajítottak a színpadra. A rendőrök kivezették és előállították a tüntetőket. A színház előtt 300 rendőr tartja fenn a rendet és 1000 rendőr készenlétben állott. A tömeg a szerzőt és Hevesi igazgatót abcugolta, míg a rendőrség a mellékkucákba szorította a zajongókat.

A közönség az előadás alatt nyugodtan viselkedett, úgyhogy a darabot végigjárták zolták.

Elrendelték a csődöt brailai Görög-Román Bank ellen

(Bucuresti, okt. 22.) A brailai törvényszék tegnap kimondta csődöt a Görög-Román Bank ügyében hamis bukással kapcsolatban. Az ügyészség azonnal zár alá vette a bank egész vagyónát. A passzívák 100 millióra rug-
nak.

Tánclemezek
EDISON-

nál Memorandului 16

Hétnapi

bőjt és sötét zárka
a budapesti kommunista
perben

(Budapest, okt. 22.) Boér Ferenc vádlott vallomása Székely László elnököt kihozta a sodrából.

— A szocialista munkáspártban — mondotta Boér — tudomásom szerint volt egy kommunista agitátorfrakció, akiknek a vezetője Schweinitzer rendőrkapitány volt...

— Ezért a kijelentésért rendületlenül s figyelmeztettem, ha még egyszer ilyen gyanúsító kijelentést tesz, szigorú fegyelmi büntetéssel fogom sújtani.

Az elnök erre elébe tárta a rendőrség és az ügyészség előtt tett részletes, beismert vallomását. Boér Ferenc válaszolt.

— Egnapi

bőjttel szigorított magánzárkával büntettem meg

ezért az újabb renitens magaviseletért — szolt rá Boér az elnök.

— Köszönöm szépen — válaszolt Boér.

— Most már

újabb háromnapi bőjttel és a felfüggesztésével szigorított sötétzárkával büntettem

— hangzott nyomban az elnök válasza. A továbbiak során többszöri figyelmeztetés után

újabb háromnapi sötétzárkát

kapott.

„ELIT” kalapszalonn

alkalmazott Calea Victoriei 24 sz. alól, a Regina Maria 3 sz. alá. — Filc- és bársonykalapok meg a legolcsó árban.

Dorma

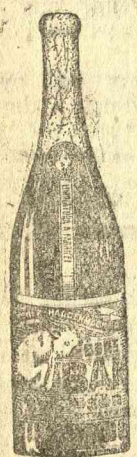
kötött és harisnyaáruháza
megszűnt

Mindenki siessen! Dus raktárunkat
gyári áron alul is
árusítjuk

Cluj, Calea Regele Ferdinand 3. (volt Wesselényi-u. 3.)

Hölgyek! Legújabb modellek meglepő jutányos árban, valamint alakítás FENÉRNÉL

Cluj, Str. Memorandului (volt Unio) 21.

Dreher-Haagenmacher
Bitter-sör

Régi jó
minőségben
is meg
kapható!

Kis üvegben is!

Sofför kurzus!

Folytatódó oktatás

METALLUM

Str. N. Iorga 3. és Str. Brătianu 2

Elbocsátottak a hadsereg kötelékéből egy alezredest, aki arra kérte katonáit, hogy ne löjjenek a lázadó tömegbe

(Bukarest, okt. 22.) Az ötödik hadtest hadbírósa ma tárgyalta Niculescu 13. divízióbeli alezredes ügyét, aki arra kérte a katonákat, hogy ne löjjenek a lázadók közé Bacesti román községben. A bíróság, melynek elnöke Vernescu tábornok, lagai

pedig Mihailescu, Constantinescu, Grigorescu és Lobel ezredek voltak, a hadseregből való elbocsátást ítélte az alezredest, rangjának megtartásával. Az ítélet még nem jogerős, miután a hadügyminiszter kell még helybenhagyja.

November elsején kezdik meg Kolozsvárt a választói névjegyzékek kligazítását

A szociáldemokrata párt akciója a listák kiegészítéséért

(Cluj-Kolozsvár, okt. 22.) A választói névjegyzékek klígizáció Kolozsvárt november elsején megkezdődik és december 31-ig fog tartani.

A tavalyi választási névjegyzékek klígizálásánál az Osvada elnöklé alatt működő Comisia Interimare igen sokakat törölt a választási névjegyzékből. Leginkább ipari munkásokat töröltek a névjegyzékből és a szociáldemokrata párt véleménye szerint, a választások előtt Kolozsvárról szünetelt vereségének okozója az volt, hogy a Comisia Interimare

a munkások százait zárta ki így a választói jogokból.

Most a kolozsvári szociáldemokrata párt tiltakozása a legintenzívebb

agilációt fejt ki az irányban, hogy a szavazati joggal bíró munkások a választási névjegyzékek idej revíziójánál

hozzájuthassanak szavazati jogaikhoz.

A választói névjegyzékbe való felvételhez a városbéli adminisztrációs ügyosztálynál kell jelentkezni, ahol igazolni kell a 21 éves életkor betöltését, valamint azt, hogy szavazati jogait kéri, benne van az állampolgársági listában.

Január 1-től január 30-ig közszemlére lesznek kitéve a revideált választói névjegyzékek és mindazok, akik mégis kimaradtak, a bíróságnál kérhetnek majd jogorvoslást.

Az örült csendőr három embert megölt és hármat súlyosan megsebesített

Borzalmas vérengzés az őrségen — Az orvost is le akarta szelni a dühöngő

(Kisenev, okt. 22.) Borzalmas vérengzést követett el a Kisenev melletti Ismael községben Stefan Andrica csendőrkáplár. A csendőrt tegnap este őrségre állították és estefelé lehetett, amikor különös lármát zavarta fel a környék csendjét. A zaj után néhány pillanatra több lövés dördült el, amelyeket borzalmas sikoly és halálhörgés követett. A szomszédos utcákban járó emberek a lövések és a sikoltozások zajára összeszaladtak és amikor a csendőr elé értek, borzalmas látvány tárult szemük elé.

Az őrhelyen ott állott füstölő fegyverrel Andrica Stefan csendőrkáplár, az uton pedig

három vörös holttest feküdt.

Amikor a csendőr meglátta a közelgő tömeget, még lövöldözni kezdett és közben újabb két férfit és egy nőt megsebesített súlyosan meg. Hosszas dulako-

dás után sikerült lefogni a vérengző csendőrt, majd beszállították az őrsre, ahol megállapították róla, hogy megomlott az agya és

örütségi rohamában gyilkolt meg három gyanútlanul járó polgárt.

A hármaggyilkosság általános megdöbbenést keltett a kis városkában.

A dühöngő katonán a csendőrőrsön is erőt vett egyszer az örütségi roham és egy őrizetlen pillanatban kést kapott fel, amellyel

az orvost akarta leszelni,

aki kiszállott a helyszínre, hogy megvizsgálja az őrségre vitt súlyos sebesülteket.

A holttesteket eltakarították az utról, az örült csendőrkáplárt pedig kényszerzubbonyba szorítva elmeorvóintézetbe szállították.

SZÍNHÁZ - MOZI

Akar-e Ön moziigazgató
lenni Kolozsváron

A Mai Világ ötlet-pályázata

Ben Hur

a címe a második filmnek, melynek reklámtervét kell elkészíteni. A film 12 felvonásos, melyet Fred Niblo alkalmazott filmre Lew Wallace világhírű regénye után.

A főszerepeit Ramon Navarzo, May Mc. Avoy, Bethy Bronson, Carmel Myers, Francis X. Bushmann és Kathleen Key játsszák.

A filmnek számos színes részlete is van, melyek Leonardo de Vinci, Rafael, Gustav Doré, Tissot, Rembrandt és Velasquez világhírű festőművészek műveit ábrázolják.

A film méreteire jellemző, hogy előállítás költsége az egy milliárd lejt is meghaladta és három évi munkába került elkészítése.

Az össz-szereplők száma eléri a 150 ezer embert és 160 ezer méter szövetet használtak fel a történelmi kosztümjei elkészítéséhez. A 8000 római jelmezhez 22000 kilogram ércanyag volt szükséges.

A darabban előforduló tengeri ütközetben 100 hajó vett részt. Van a filmnek egy római aréna jelenete, hol 12 harci szekér versenyez az ötszáz méter hosszú és 50 méter széles versenypályán.

650.000 méter negatív és 300.000 méter pozitív filmet vettek igénybe a felvételeknél, amiből mindössze 4000 métert használtak fel.

A film hatalmas méreteinek jellemzésére elég ennyit fel említenünk. Mindenütt, hol ez a grandiózus film színre került, legalább háromszor annyi ideig volt műsoron, mint minden más nagy film.

A filmtechnika minden csodáját tartalmazó filmet következő számunkban részletesebben ismertetjük.

* Saljapin, vagy Carlo Drago?

Egy bécsi impresszárió, aki az elmúlt évben Saljapint hozta Ausztria fővárosába, így tűnődött magában: Hát ebben az évben mit tegyek? Saljapint hozzam ismét, akinek hangja már túl van a délelőn és letűnőben levő csillag, vagy pedig új fényt hozzak-e, olyan énekest, akinek zsenije most készíti a dicsőségre vezető utat és drámai baritonjának pompás érc a legszebb jövőt sejteti. És a híres impresszárió ösztönére hallgatott, amikor Saljapin helyett Carlo Drago, a horvát baritonistát vitte fel Bécsbe. Sikere rendkívüli volt. Most a bukaresti és kolozsvári közönségnek is alkalma lesz hallania a nagy énekest. Kolozsvárt október 26-án, szombaton, 29-én a „Trubadur”-ban, hétfőn 31-én pedig a „Rigoletto”-ban lép fel Carlo Drago.

A Román Opera műsora:

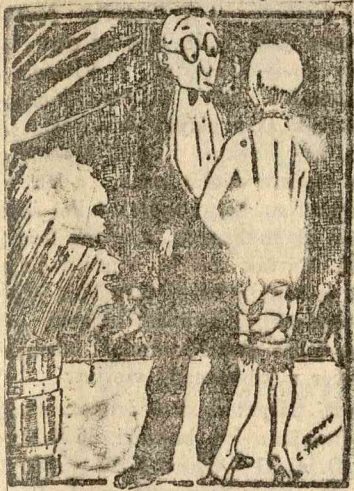
Vasárnap	okt. 23-án	Fidelio: Aca de Barbu felléptével.
Hétfő	„ 24 „	Simfonikus hangverseny, ének és táncszámok is műsoron.
Szerda	„ 26 „	Rendkívüli előadás Alarcosbél, a híres horvát baritonista Carlo Drago vendégjátékával.

Egy női ruhára való
mintás szövet
165 lej

Egy női ruhára való
kockás szövet 235 lej
Bzabó Jenő divatruházában, Cluj.

HÍREK

Modern színpad

— Milyen szerepet kaptál az új darabban?

— Ragyogó! Három estélyi ruha, egy lovagló, két reggeli ruha, bundák és egy fürdőkosztüm.

— Amerikai egyetemi tanár kolozsvári látogatása. Tegnap reggel megérkezett Albee amerikai egyetemi tanár, akit a kolozsvári egyetem orvosi fakultása meghívott Kolozsvárra néhány előadás megtartására.

— A városi üzemek kollektívszerződése. Kolozsvár városi üzeménél ma kezdik meg a kollektívszerződés ügyében a tárgyalásokat, melyek a villanyüzem, a vízmű alkalmazottaira és a városi szofförjeire vonatkoznak. Eddig minden üzem külön kollektívszerződést kötött munkásaival, most azonban egységesen kerül szerződés megkötésére a sor. Ugyiszi tén a nyugdíjszabályzatnak, mely 1909 óta van érvényben, de amit az impériumváltozás óta nem alkalmaztak a városi üzemek munkásaira, az átdolgozása folyamában van és rövidesen érvénybe fogják lépíteni.

— Működésben a lakásrekviráló bizottság. A lakásrekvirálóbizottság tegnapi ülésén 17 rekquirálás elleni fellebbezés került tárgyalás alá, valamint 12 lakásrekvirálási kérelem.

— Kis állatkert Kolozsváron. A Fauna kisállattenyésztő egyesület október 20-ika és 30-ika között a Bartha Miklós-utcai Lydy kertben állatkertet tart a kolozsvári és a temesvári mezőgazdasági kamarák védnöksége alatt.

— Az Újságíró Klub szezonnyitó estélye. Szombaton este 10 órakor kezdődik az Újságíró Klub szezonnyitó klubvecsorája és hangversenye. A rendezőség teljesen összeállította már a programot, amelynek keretében Banescu kisasszony, a Román Opera tagja, Kolbay Ildikó, Mende Klári, Farkas Ili, Kiss M. nyi a Magyar Színház primadonnái, Psál Judit és Vojtyiczky Ilus, továbbá László Andor, Ili Aladár, Selmeczy Mihály fognak szerepelni. A zongorakíséretet Bródy Miklós dr., a Román Opera és Török Emil, a Magyar Színház karmestere látják el. Beléptíj nincs.

— Ki a Román Opera nagy vendége? Akinnek neve tegnap nyomdokaiba folytán kimaradt közleményünkben: Carló Drago a hírneves horvát baritonista, aki 26-án az Alarcosbál, 29-én a Troubadur és 31-én a Rigollettó bariton szerepeit fogja énekelni az Operában.

DEUTSCH

férfi divatkülönlegességek. Férfi fehérnemű méret után. Cluj Str. Memorandului (Unió-u.) 2.

Hadifogságból hazakerült testvérnek adta ki magát és beköltözött az idegen családba egy szélhámos

„Apja és anyja” keresztnevét elfelejtette, másra mindenre jól emlékezett az áltestvér

(Cluj-Kolozsvár, okt. 22. A Mai Világ tudósítójától.) Andrei Alimpu, az osztrák-magyar hadsereg igen vitéz katonája volt, aki a háború befejeztével nyomorba jutott. Nem volt mit ennie naponta, meg aztán rokkant is volt, úgy, hogy nem sokára csavargó lett belőle. Mindennapi kenyerét, kezdetben lopással, később szélhámoossággal kereste meg, legutóbb pedig szenzációsan ravasz trükköt eszelt ki az emberek becsapására.

Tíz évi fogság után „hazatérés”

A regénybeillő történet a Torda melletti Vera községben játszódott le három nappal ezelőtt. Ebben a községben lakik ugyanis Valeria Rodes köztisztviselőnő, aki a gazdálkodó nő, akinek esendős falusi lakosát a hét elején különös vendég zavarta. A jövevény meglehetősen elegáns, magistermetű, szúrós tekintetű férfi volt és amint belépett a házba, udvariasan bemutatkozott az uriaszonynak:

— Trunbitás János vagyok — mondotta, — testvére sőgorának, Trunbitás György mérnöknek.

Az asszony egészen meglepte a váratlan bemutatkozás. Hebegett-habogott néhány pillanatig, majd kitörve, a jövevény nyakába borult.

— Ölelj meg édes Jánosom, mert már tíz éve nem láttuk egymást. Azt hittük, hogy meghaltál Szibériában...

Majd a legmelegebb hangnemben megindult a beszélgetés. Elmondotta a jövevény, hogy milyen kalandos utakat járt be a szibériai fogságból Japánban, Kínában, Kisázsian, majd Svédországon, Dánián, Németországon, Csehszlovákián és Magyarországon keresztül, míg végre e hó 15-én tíz évi kalandos élet után Zsombolyánál átlépte a román határt.

Gyanút fog a másodrokon

Nemsokára hazaérkezett Kades asszony husz éves fia, Bubu Kades is, aki nem akart hinni szemeinek, mert úgy találta, hogy a háborúban eltűnt és a faluban megkerült fiu között jóformán semmi hasonlatos vonás nincs. Mélyebben nyúlt a rokoni kötelékeket feszegető témába és meglepetve tapasztalta, hogy a megkerült rokon az összes nagynéniket, nagybácsikat, a ház barátait és más fontosabb személyiségeket pontosan ismeri (már amennyire egy tíz évi fogságból hazatért „roncsolt” idegzetű ember visszaemlékezhet a régmúlt eseményekre) és a legagyafurább kérdésnél sem jön zavarba és nem esik ellentmondásokba.

— Szabadlára helyezték Köblös Elekét. Beregszászról jelentik: Köblös Elek romániai kommunisavezért, mivel a román kormány visszavonta kiadatási kérelmét, szabadlára helyezték. A román kormány még azelőtt vont ki a székelyországi kérést, mielőtt azt a csehszlovák kormány elutasította volna. Miután, azt a vádat hogy Köblös gyilkolt és rabolt, nem tudta bizonyítani, a kassai és ungvári rendőrgazgatóság körözöve, amely lopással és váltóhamisítással vádolja Köblöst, tárgyalan lett. Köblöst ma délután az igazságügyminiszter rendeletére szabadlára helyezték. Köblös egyelőre a beregszászi rendőrségen van, amely tiltott határátlépés miatt lefolytatja ellenére az eljárást.

Eppen az nap kellett hazaérkeznie Bukarestből Trunbitás mérnöknek is és ezért a még mindig gyanakodó fiatalember kiment az állomáshoz, hogy fogadja érkező nagybátyját.

Mindenkit ismer csak az apja és anyja nevét felejtette el

A mérnök pontosan megérkezett Bukarestből és meglepetve vette tudomásul az állomáson várakozó fiutól, hogy az öccse állítólag megkerült. Trunbitás mérnöknek ugyanis biztos információi voltak arra nézve, hogy testvére öccse fogságba kerülés után közvetlenül gyilkosságnak esett áldozatul. Ennek ellenére azonban a reménység halvány szikrája gyulladt fel benne: hátha mégis a testvére érkezett haza?

A házba érve, összeháldozott a jövevényrel és ő is, mint az előbbi kételkedő fiatalember, meglepetve tapasztalta, hogy az érkező legkevesebb sem hasonlít eltűnt öccséhez.

A mérnök ravasz fogásokkal, kereszt-kérdések alá fogta a fiut, hátha lépre tudja csalni: a fogások azonban nem sikerültek. A beszéd tárgyának hirtelen megváltoztatásával, minden bevezetés nélkül feltette a kérdést:

— Édesapának mi volt a neve?

— János — vágta rá vakmerően a szibériai fiu.

— Édesanyának neve?

— Mária — vágta rá másodszor is ugyancsak meglepetéssel hidegvérrel.

A fiu azonban leleplezett önmagát, mert mindenre emlékezett csak apja és anyja keresztnevét „felejtette el”.

A háborús szélhámos leleplezése

A következő pillanatban már a mérnök rávetette magát a zelötte álló áltestvérré, földre teperve, majd néhány pillanat múlva megkötözve, a csendőrségre szállította. Itt aztán vallani kezdett. Kiderült, hogy „becsületes neve” Andrei Olimpiu Nagyöküllő megyei volt aljegyző, aki egy fronton harcolt a mérnök eltűnt öccsével, aki egy súlyos gránátzilánktól megsebesülten, karjai közt halt meg.

A nem mindennapi ötlet Kolozsváron jutott eszébe a szélhámosnak, ahol sehogyan sem tudott elhelyezkedéshez jutni, mert a rendőrség — szerinte ismeretlen okból — folytonosan szemmel tartotta. A harctéren az elesett fiu teljes rokonságát megismerte, a fiu azonban mindenről beszélt, csak szüleit nem emlegette soha, mert olyankor nagyon elzárkózott...

A kalandos módon leleplezett szélhámost letartóztatták, Tordára, majd Kolozsvárra kísérték. s. m.

Mit szólsz hozzá, édesem —

ahhoz a fiatalodási járványhoz, amely napjainkban dühöng? Hogy a szoknyámat ujjabb 5 centiméterrel feljebb emeltettem? A, nem arra gondolok. Ez is, mint minden elegáns dolog a legfőbb körökből érkezett hozzánk. Én be fogom bizonyítani neked, hogy az a vad düh, amivel mi nők ujjabb és ujjabb kilókat masszíroztatunk le magunkról, egyre több és több centimétert vágatunk le szoknyánkból és hajunkból — bár az uram azt mondja, hogy ha akkorára gyúratom is össze magamat, mint egy tőkmag, az sajnos még mindig én leszek — na szóval ez az egész megfiatalodási akció szervesen összefügg az egyre sűrűbbé váló Voronoff műtétekkel. Elvégre, ha szabad hetven éves politikusi uraknak egy majomhoz fordulni némi segítségért holmi mirigyek irányában, csak szabad nekem a háztartási pénzt szabónőre, manikűrre, pedikűrre, főleg kozmetikára fordítanom? Az ember ott veszi a segítséget, ahol tudja. A megrokkant nagynénál a haza üdvé kívánja, hogy áldásdus tevékenységüket messze az emberi kor határain túl is kiterjesszék. A jövő menzédék iskolás gyermekei legalább nem fognak az egymást követő háborús évszámoknál a nevekbe is belezavarodni. És én meg vagyok győződve, hogy az uram minden érdeke azt kívánja, hogy bífsztek helyette az én Coty-ruztól hajnalodó ábrázatomat találgatni elébe, ha hazajön, hogy ebédelt-e a legfontosabb ügye a házi boldogság? Tehát csak kitartás mossz Poincare, ne hagyjuk megvesztegetni magunkat mellék tekintetektől — amíg az összes majmok türik ezt. Na nem igaz?

Mit szólsz hozzá édesem?

Ha rossz a villánya, nem szól a csengője, nem működik a rádiója, nincs töltve accumulatorja, javítást igényel motorja, lámpaernyőre van szüksége, úgy forduljon bizalommal

Radnai Oszkárhoz,

Cluj, Jókai-utca 3. hol mindezeket szakszerűen, gyorsan és jutányosan eszközölheti.

Hölgyeim! filcz-kalap

5000 darab a legújabb bécsi formákban 200 lejtől eladásra. A legdrágább azonban csak 280 lei!

Carmen kalapszalón. Cluj, Calea Victoriei No. 4. (v. Kossuth Lajos-utca)

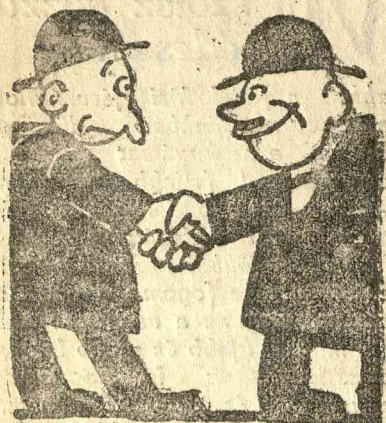
Egy ruhára való bársony

minden színben 270 lej Szabó Jenő divatruházában, Cluj

Urak! Kalaptisztítás, festés, alakítás és vasalás

FEHÉR kalapüzem Cluj, Str. Memorandului (v. Unio) 21.

Fogadjunk...

Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy Amerikában feltalálták a gépmembert és minden munkát ők fogják végezni.

— A politikát is?

— Azt már eddig is gépek csinálták.

— Hát azt hallotta-e, hogy Londonban kitalálták a zuhanásmentes repülőgépet?

— Bravo, ez valami olyan találmány lesz, mint a tyukszempótló.

— Hát az mi?

— Feleslegessé teszi a tyukszemét. Beteszik a cipő orrába és éppugy fáj, mintha tyukszem volna.

— Ja maga még mindig a politikáról beszél. Maga talán jobban tudna kormányozni? Például pénzügyileg?

— Nézze barátom. Egy napon Weisz autósapkában állít be a kávéházba.

„Mi van a fejeden?” kérdi Schwarz.

„Autósapka.”

„Minek az nekéd?”

„Vettem egy autót és én vezetem.”

„Te vezeted az autót? Hát tudsz te vezetni?”

„Hogyna. A minap is Bécsben voltam és én vezettem.”

„Ne mondd. És nem történt az uton semmi baj?”

„Dehogy is nem.”

„Na és te mit csináltál?”

„Szétszedtem az autót.”

„Na és aztán összeraktad?”

„Hogyna.”

„És tudtad?”

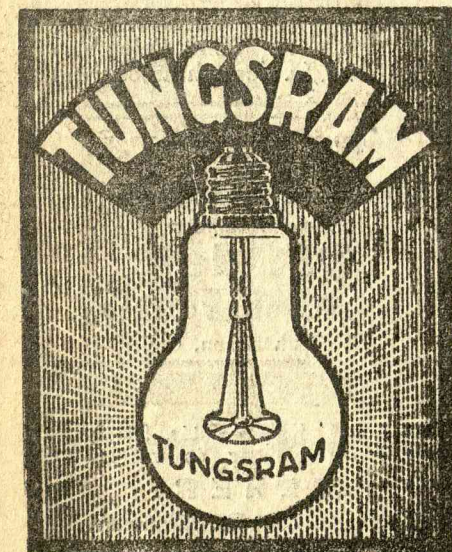
„Mi az, hogy tudtam, úgy össze-raktam, hogy még maradt is.”

— Hát ha én vezetném a pénzügyeket, úgy élvezném, hogy még maradna is.

— Ma pedig nem marad és ebben maradunk.

— Még egy szóra. Pancser ur! Miért rohan úgy?

— Megyek festéket venni Segesváry és Társainál. Jöjjön maga is.

Megállapították az erdélyi agrár-reform körüli visszaéléseket

(Bukarest, okt. 22.) A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy Maximilian Rotariu vezérfelügyelő vizsgálja felül az agrárreform körül Szatmár megyében előfordult visszaéléseket. A vezérfelügyelő felülvizsgálta az ügyeket és megállapította, hogy a földosztást végző szervek számos visszaélést követtek el paraszttal szemben.

Ugyazintén elrendelték a vizsgálat kiterjesztését Halmira is, ahol Gheorghiu agronomot vádolták meg visszaélésekkel a paraszttal.

Manolescu kerületi felügyelő felülvizsgálta a halmi ügyeket és a vizsgálat eredményét jelentette a miniszteriumnak.

Washingtonban Gépmemberek őrzik és szolgálják már a városi víztartályokat

Parancsra vizet bocsátanak a tartályokba és vizet eresztenek ki belőle — Hogyan működik a csodálatos „Televox”?

(New-York, okt. 22.) Amerikában feltalálták a gépmembert, vagyis azt a csodálatos készüléket, amely az emberi parancsot teljesíti és pusztán az emberi hang hatására különböző háztartási teendőket végez el. A gépmember bemutatásáról a következő részleteket jelentik:

Az amerikai elektromos iparvállalatok között a legnagyobbak egyike a Westinghouse Electric and Manufacturing Company New-Yorkban. Ez a vállalat a napokban nagyszámu vendéget hívott meg és bemutatta előttük R. I. Wensley mérnök találmányát. A találmányt, amely

olyan, mintha emberi értelemmel volna felruházva.

Televoxnak nevezték el. Ez az ember parancsára a villamoslámpák gombját le- és felcsavarja, fűti a kályhát, gépek körüli teendőit elvégzi és más készülékeket mozgásba tud hozni. A gépmember működéséhez az egy kis gomb megnyomásával töltődik. Addig a gépmember mozdulatlan. De ha a gombot megérintettük, a Televox engedelmessé válik a parancsunknak.

A gépmember működésén alapelve a hanghullámok kihasználásában van.

A hangot a szokásos telefondróton át viszik tovább. A kívánt eredményt úgy érik el, hogy egy hangvillán különböző számu rezgést, azaz különböző magasságu zengést idéznek elő. Egyelőre az emberi hang hatásain belül fekvő három hangmagasságot használnak.

Ha például arról van szó, hogy a gépmember a víztartályba vizet eresztjen vagy a vizet onnan kibocsássa, akkor így járnak el: A parancsot, amely megmondja, hogy milyen magasan kell a víznek a rezervoárban állania, telefondróton át a központból a rezervoárig telefonálják. Ott megkapja azt a gépmembert.

viszacsengeti a választ és szabályozza a víz magasságát egészen úgy, mintha egy élő ember tenné azt.

A newyorki bemutatáson számos kérdést intéztek a gépmemberhez, amelyekre válaszolt és több dolgot parancsoltak neki, amiket végrehajtott. Ere a parancsra: Szezámm nyilj meg! kinyitott egy ajtót. Más parancsra egész sor villanylámpát gyújtott meg.

tolta meg. Egy automatikus seprőt működésbe hozott és meggyújtott egy fényszórót. Washingtonban már három ilyen gépmember használatban — vagy talán inkább úgy mondhatjuk — alkalmazva van. Ez a három gépmember azok mellett a víztartályok mellett pótolja az emberi őrköt, amelyekből Washingtonot ellátnak vízzel. Ha telefonon felhívják őket,

a telefonon megmondják, hogy milyen magasan áll a víz a tartályban

és ugyancsak a telefonon kapott parancsra vizet bocsátanak be a tartályba vagy vizet eresztenek ki belőle, a megfelelő színvonalig. Bármilyen messze van tehát a gépmember tőlünk, a telefonon át egy szavunkkal működésre bírhatjuk. A telefon és a rádió kombinációjával először azt a helyet kell felhívni, a gépmember van. A felhívás másodpercenként 600 hullámrezgésű hangon történik. A felhívásra egy készülék válaszol, amelyet

„elektromos fülnek” lehet nevezni.

Ezúttal meg kell nyomni egy gombot és ki lehet adni a parancsot a gépmember számára, másodpercenként 900 hullámrezgésű hangmagasságban. A parancsot a készülék egy hangvilla egymásra következő hangjai alekjabban továbbítja és minden egyes hang a fogadó-állomáson felállított hangváltót egy darabbal odább taszítja. Ha a parancsot a gépmember végrehajtotta, jelzést küld, amely

együttal megmondja a parancsot végrehajtó gép számát is.

Ha rendben van a dolog, megnyomunk egy második gombot, amely egy más magasságu és erejű — egy 1400 hullámrezgésű hangot vált ki. Az elektromos fül rögtön felfedezi a hangmagasságban lévő különbséget és a gépmember ennek megfelelően megindít valamilyen gépet vagy készüléket, amelyet előzőleg a közlemben helyeztünk el.

A feltaláló állítása szerint a gépmembert nagyon sokféleképpen lehet használni. Különösen a háztartásban, ahol

megfőzheti az ebédet, kisüppörheti a szobákat, befűthet,

mi-latt a házi-szöny nyugodtan sétálhat vagy szórakozhat.

SPORTVILÁG

Megtartják a vasárnapi bajnoki mérkőzéseket. Egyik reggeli lap a szövetség ama rendeletét kommentálva, amely felfüggeszti a Victoria és Universitatea játékjogát, hirt ad olyan tervekről, amelyek szerint a Victoria és Universitatea mint pályatulajdonosok nem adnák át a pályát az egyesületeknek. Mint illetékes helyről értesülünk, erre a lépésre aligha kerül a sor, bár tagadhatatlan, hogy voltak a két egyület körében olyan hangok, amelyek kenyértörésre akarták máris vinni a dolgot. Mégis győzött a békés megoldás vágya és a vasárnapra kitűzött bajnoki program tehát akadálytalanul lebonyolítást nyer a következők szerint:

Városi pálya: d. e. 9 órakor. Academia—România ifj. bajnoki, bíró Darabant. D. e. 11 órakor: KAC—RMS II. szöv. díj, bíró Bojtor, d. u. I. România—Academia I. o. bajnoki, bíró Jakobi, határbírók Milivoj és Blaj, d. u. 3 órakor: KAC—RMS I. o. bajnoki, bíró Bagyula, határbírók Muresan és Krizbay.

CFR-pálya. D. e. 9 órakor România II.—Academia II. bíró Krizbay, d. e. 11 órakor: CFR ifj.—KMSC ifj., bíró Mann. D. u. 1 órakor: CFR II.—RMSC II. bíró Giurgiu, d. u. 3 órakor: CFR I.—KMSC I., bíró Goldstein, határbírák Draghici és Dési.

A mérkőzések közül a CFR-pályán kerül eldöntésre az érdekesebb, annál is inkább, mert a két vezető csapat találkozik egymással. A CFR küzdelem nélkül kapta az Academia elleni pontokat és így most 5 ponttal vezet a KMSC 4 pontja ellenében. A győzelmet érthetően ambicionálja mindkét csapat, mert egyiknek sem jutott eddig sokszor osztályrészt a bajnoki listán való vezetés.

A KMSC a következő felállásban veszi fel a küzdelmet a CFR ellen: Burger, Bede, Málnássy, Szabó, Istvánfy, Bán, Câmpian, Volosin, Kertész, Arnold (Blonar), Kozma.

Rádiósok! Süket fejhallgatóját újjávarázsolja „Constructio” mérnöki iroda fejhallgató-klinikája. Cluj, Piata Unirii 6., telefon 83.

„FOCUS” tűzfavállalat

elsősorban bűkkhasábot

szállít kedvező árban

CLUJ.

Str. Gh. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 3

Telefon: 4-88.

Friedmann malom és étolaj gyár

(Cluj, vasuli állomás mellett)

teljesen új felszereléssel
újabbal megkezdte üzemét

Minimális díjazással

vállal

mindennemű

örleményt

prompt határidőre, díjmentes
szállításra

MAGYAR SZÍNHÁZ

A jövő hét szenzációja az ORLOW szerzőjének, Granichstádtennek óriási sikerű, új operettje:

A f e c s k e f é s z e k

Kolbay Ildikó, László Andor, Ihász Aladár,
Kiss Manyi, Selmeczi, Leővey